

сучасному українському суспільстві ідеали соціокультурної толерантності, починаючись з розуміння свободи, прав, справедливості. Тільки така стратегія буде сприяти гармонізації відносин в сучасному соціокультурному світі і дасть можливість для більш швидкого входження в європейське суспільство, до якого український народ історично, географічно і ментально вже належить.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Філософський енциклопедичний словарь / [ред.-составители Е. Ф. Губский, Г. В. Кораблева, В. А. Лугченко]. – М.: ИНФРА-М, 1997. – 576 с.
2. Современная западная социология: Словарь / [составители Ю. Н. Давыдов, М. С. Ковалева, А. Ф. Филиппов]. – М.: Политиздат, 1990. – 432 с.
3. Валитова Р. Р. Толерантність. [Електронний ресурс]. – Р. Р. Валитова / Нова філософська енциклопедія. – Режим доступу: http://www.s_103.edu54.ru.
4. Латыпов И. Бремя толерантности. [Електронний ресурс]. – И. Латыпов. – Режим доступу: <http://www.tumbalele.livejournal.com>»Previous Entry.
5. Терпимость. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ru.wikipedia.org>.
6. Толерантність / Декларация принципов толерантности. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.tolerance.ru>»toler-deklaraciya.php.
7. Лекторский В. А. Идеалы и реальность гуманизма / В. А. Лекторский // Вопросы философии. – 1994. – № 6. – С. 22-29.
8. Голенкова З. Т. Общая социология / З. Т. Голенкова, М. М. Акулич, В. Н. Кузнецов. – М.: Гардарики, 2005. – 474 с.
9. Борінштейн Є. Р. Особливості соціокультурної трансформації сучасного українського суспільства / Є. Р. Борінштейн. – Одеса: Астропринт, 2006. – 400 с.
10. Толерантність в сучасному суспільстві. Її принципи і напрями. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.polpoz.ru>...tolerantnoste-v-sovremennom-obshestve...

Гансова Емма Августівна – доктор філософських наук, професор кафедри філософії, соціології, менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет ім. К.Д.Ушинського»

УДК 101.16+167/168

МЕТОДОЛОГІЯ ТА МЕТОДИ СОЦІАЛЬНОЇ ДІАГНОСТИКИ

Завдання формування методології та методів діагностики стану суспільства актуальні для управління суспільством, зокрема для прогнозування кризисів й конфліктів. Таким чином, різні інститути суспільства, а особливо держава, має можливість підготуватись не тільки до попередження цих станів, але й розробити систему механізмів управління суспільством за умов кризових ситуацій. Загальнонаукові методології («теорія систем», «теорія організацій», «структурний функціоналізм», «сінергетика») формують стиль мислення суб'єктів управління. Ці методології важливі для розробки моделей суспільства. Філософська методологія як в минулому, так й зараз утворює основу державної ідеології. Стандарти та показники, які отримує статистика, а також соціологічна інформація - це конкретно-наукові методи діагностики стану соціальних систем.

Ключові слова: діагностика, методологія, методи, управління, стабільність, нестабільність.

МЕТОДОЛОГИЯ И МЕТОДЫ СОЦИАЛЬНОЙ ДИАГНОСТИКИ

Задача формирования методологии и методов диагностики состояния общества актуальна для целей управления, в частности для прогнозирования возможных кризисов и конфликтов. Последнее позволяет различным институтам общества, в частности государству, подготовиться не только для предотвращения данных состояний, но и разработать систему механизмов управления обществом в ситуации кризисов. Общенаучные методологии («теория систем», «теория организаций», «структурный функционализм», «синергетика») формируют стиль мышления субъектов управленческого процесса. Данные методологии важны для разработки моделей общества. Философская методология всегда была основой государственных идеологий. Эта функция философской науки сохраняется и сегодня. Конкретно-научными методами диагностики состояния социальных систем стали стандарты и показатели, предлагаемые статистикой, а также социологическая информация.

Ключевые слова: диагностика, методология, методы, управление, стабильность, нестабильность.

METHODOLOGY AND METHODS OF SOCIAL DIAGNOSTICS

The task of forming methodology and methods of diagnosis of the social state of society is actual for running society, for forecasting crisis and conflicts. As a result the state is able to prepare itself for defense and create the system of mechanisms of governing society in crisis and conflict conditions. General scientific methodologies (theory of systems, theory of organization, theory of structure and functions, synergetic) effect the style of politicians' thinking. These methodologies are important for development of models of society. Philosophical methodology is the basis of the state ideology. Statistical standards and indicators and also sociological information are special scientifically methods of diagnosis social systems.

Keywords: diagnosis, methodology, methods, management, stability, nonstability.

Соціальна діагностика є результатом синтезу різних наук та різних теорій - філософії, політології, соціології, менеджменту, права тощо.

Цей науковий синтез надає систему категорій, принципів, методів пізнання, які виконують функцію знаходження, пояснення, з'ясування факторів впливу на стан соціальної системи, зокрема суспільства. Дестабілізація суспільства в цілому, або його підсистем несе загрозу, тому соціальна діагностика є одним з засобів здійснення соціальної безпеки.

Для створення методологічної бази діагностики соціальних систем важливо визначити головні поняття (категорії), які й повинні стати елементами теорії.

Метою нашого звернення до загальнонаукових методологій є пошук факторів, здатних забезпечити стабільність соціальних систем, яким загрожує дестабілізація.

Логіка та філософія стабільності системи може бути зрозумілою завдяки розкриттю сутності головних загальнонаукових концепцій, а саме - «теорії систем», «теорії організацій», «структурно-функціональному підходу», «сінергетиці».

Застосування теорії систем обумовлює системне бачення об'єкту. Будь яку систему прийнято визначати за допомогою таких ознак: цілісність, сукупність елементів (речей), властивостей та відносин.

Стабільність (цілісність) системи забезпечує «системоутворюючий» елемент, від якого залежать всі інші. Зміни, які виникають в якій-небудь частині системи, викликають зміни в системі в цілому.

Приклад. Якщо економічні відносини вважати системоутворюючим фактором, то усі інші елементи суспільства (політика, мораль, право, духовні відносини, культура) треба розглядати як залежні від економічного фактору, який й є відповідальним за стабільність суспільства.

Але сьогодні в більшості європейських країн системоутворюючим елементом стали права людини. В цьому випадку економічні відносини підпорядковані цьому фактору й повинні його «обслуговувати».

Пошук системоутворюючого елементу здійснюється згідно теорій, які пройшли свою наукову та практичну апробацію. В суспільствознавстві до таких теорій відносять концепції класиків гуманітарного знання, починаючи з античної філософської думки й закінчуючи сучасними теоріями постмодернізму та постіндустріального суспільства.

До соціальних систем відносяться: особистість, група, суспільство в цілому. Підсистемами суспільства є: інститути, спільноти, організації.

Сутність іншої методології, **теорії організацій**, полягає в розумінні поняття «організація». Останньою називають систему, головною ознакою якої є **мета**. Заради досягнення мети й виникає організація. Що забезпечує стабільність організації? Логіка стабільності організації в цьому випадку відрізняється від попередньої логіки (системної).

Організація буде стабільною, якщо всі елементи функціональні, тобто «працюють» на мету організації. Чим більше елементів є функціональними, тим є вищим рівень організованості та стабільності. Логіка організаційної стабільності може мати вигляд формули: $I = n : N$, де «I» - рівень організованості, «n» - кількість функціональних елементів, «N» - загальна кількість всіх елементів.

Наприклад, підприємство має устаткування та людей, які повинні на ньому працювати. Але, як це часто буває, не всі ефективно та продуктивно використовують технічне оснащення, частина з нього простоє. Як наслідок, не реалізується мета організації. Така організація не може ефективно функціонувати та взагалі бути стабільною.

Характерною особливістю більшості інститутів українського суспільства є наявність значної кількості елементів – депутатів різних рівней, чиновників, законів тощо, але ефективність їх функціонування є низькою. Тому важливим завданням дослідження стає проблема з'ясування причин такого стану та знаходження факторів впливу на дисфункціональні елементи.

Особливості наступної, **структурно-функціональної** методології пов'язані з іншою логікою стабільності. В межах цієї концепції стабільність системи залежить від її ієрархічної, пірамідальної форми, від того наскільки кожний рівень піраміди чітко виконує свої власні функції та не претендує на функції нижчого або вищого рівня, не втручається в їх межі відповідальності.

Наприклад, нестабільність системи управління може бути викликана тим, що рівні піраміди виконують «не свої» функції, або має місце дублювання функцій. Це є характерним для вітчизняних інститутів державного управління.

Сінергетична теорія дозволяє зрозуміти закони так званої «рухливої рівноваги», яка є сполученням стабільності та нестабільності одночасно. Ці закони притаманні стохастичним системам, які самоорганізуються, для яких характерними є вірогідні закони. Чинники біфуркації та флуктуації зумовлюють процес зміни станів стабільності та нестабільності, а також рух який має вигляд маятникового коливання. Приклади таких станів можна знайти в соціальних процесах, громадських рухах, громадській думці, діяльності політичних партій та недержавних організацій, взагалі в системі громадянського суспільства. Якщо дотримуватися сінергетичної парадигми, то стабільність треба розуміти як **сталий розвиток**. Цей термін зайняв одне з провідних місць в сучасному міжнародному дискурсі.

Найчастіше його вживають з метою стандартизації соціального розвитку людства, визначення кожного етапу цього розвитку в категоріях «криза», «стабільність», «динамічний розвиток» на підставі розробленої експертами системи показників-стандартів, економічних, соціальних, соціально-економічних. Діагностика стану суспільних систем є важливим елементом управління.

Особливе місце в забезпеченні соціальної стабільності належить **соціальній політиці**. Соціальне управління здійснюється шляхом реалізації соціальної політики, яка є

елементом системи державного управління. В науково-теоретичному і практичному аспектах управління процесом соціального розвитку(соціальне управління) - це система, яка утворена з функціонуючих елементів, об'єднаних загальнонаціональними цінностями та ідеями стосовно мети соціального розвитку. **Соціальна політика** - це система управлінських, регулятивних, організаційних, саморегулятивних заходів держави, які спрямовані на захист громадянських, економічних, соціальних, культурних прав людини, закріплених в міжнародних правових актах, законах і Конституціях держав. Дотримання останніх, їх реалізація сприяють створенню умов для розвитку соціального потенціалу особистості ("людського капіталу"), соціальної безпеки людини, її соціального захисту

Діагностика стану сучасного суспільства включає систему макроекономічних, соціально-економічних і соціальних показників. Вони демонструють певний стан економіки країни, який, в свою чергу, обумовлює й певний політичний режим, а також залежну від перших двох факторів соціальну політику. До головних економічних показників слід віднести темпи зростання валового внутрішнього продукту, обсягу виробництва, інфляції. Соціально-економічні показники - це рівень безробіття, відсоток осіб, що опинились за межею бідності, співвідношення середньої заробітної плати й вартості споживчого кошику. До складу соціальних показників, згідно з методикою ООН, треба включити так званий індекс людського розвитку, який складається з трьох компонентів: тривалості життя, рівня освіти населення, середньодушового доходу. Взаємозв'язок вказаних вище показників може мати такий вигляд: в разі кризового стану економіки держава здійснює політику "надзвичайних заходів"; стабільному стану економіки відповідає політика стимулювання з боку держави; економіка динамічного зростання стає основою для діяльності держави, яка визначається як політика регулювання. Темпи зміни показника обсягу виробництва можуть коливатися від мінус двадцяти відсотків (-20 %) до нульового рівня (0). Тобто від глибокої кризи до стабільності. Якщо ж цей показник досягає плюс десять відсотків (+10 %), в країні спостерігається динамічне зростання економіки. Інший економічний показник, рівень інфляції, свідчить про кризовий стан в тому разі, якщо його розмір дорівнює 50 %, про економічну стабільність при 30 % і про динамічний розвиток за умов 5 % інфляції

Значний вплив на вибір моделі політичного управління має показник безробіття. За умов економічної кризи він дорівнює 20 % і пов'язаний з політикою надзвичайних заходів. 10-відсотковий рівень безробіття вважається граничним і свідчить про стабільну економіку, яка супроводжується політикою стимулювання. Безробіття на рівні 5 % часто розцінюють як природне. Воно має місце в умовах зростання економіки.

Ще один соціально-економічний показник - це співвідношення розміру заробітної плати та вартості споживчого кошику. Він є симптомом кризи, якщо дорівнює 50 %, стабільності при 70 % і зростання економіки і, відповідно, рівня життя в разі 100 %, тобто коли розмір заробітної плати дорівнює вартості споживчого кошику.

Найбільш відомі моделі отримали назви "ліберально - демократичної", "консервативної", "соціал- демократичної"¹.

Прикладом реалізації ліберально-демократичної моделі традиційно вважають Сполучені Штати Америки. Дві інші знайшли своє втілення в таких європейських країнах як Німеччина ("консервативна") і Швеція ("соціал- демократична").

В літературі часто політику, здійснювану в ФРН, називають моделлю соціально-ринкового господарства, від якої відрізняється північноєвропейська модель Швеції.

Тенденцією, що робить різницю між цими політичними стратегіями незначною, стало поширення соціальної спрямованості в діяльності держав, які належать до різних моделей. Це обумовлено або динамічним розвитком економіки (США), або приходом до влади лівих партій.

Традиційною базою кожної політичної моделі були певні ідеологічні, правові, економічні принципи.

Державна ідеологія містить головні цінності, що визначають базову функцію держави, позначену в її Конституції.

Правовою основою стають певні пріоритети держави, які можуть бути сфокусовані на одному з трьох елементів, як на першочерговому: політичних правах, громадянських правах або на правах соціальних.

В економічній сфері моделі відрізняються мірою втручання держави в економічні процеси, що відповідає політиці консерватизму, неоконсерватизму, або регулюванню.

Ліберально-демократична модель.

Д. Хелд в своїй роботі "Моделі демократії", пояснюючи еволюцію лібералізму, зауважує: " Поступово лібералізм став асоціюватися з ідеєю про те, що індивіди повинні бути вільними в реалізації своїх релігійних, економічних і політичних потреб". За його думкою, всі чинники демократії: законодавство, власність, ринкова економіка є механізмами координації індивідуальних інтересів.

Ідеологія індивідуалізму утворює ціннісне ядро ліберальної демократії. Як загальнодержавна цінність вона грає роль мотиву, на який спирається держава в своїй соціальній політиці. Держава бере на себе функцію стимулятора індивідуальної активності, заохочуючи своїх громадян до пошуку роботи, соціального захисту, підприємницької ініціативи.

Правова база ліберальної моделі демократії зосереджена на громадянських правах, зокрема на тезі про рівноправне становище громадян незалежно від расових, етнічних, статевих та інших ознак. Свою головну місію держава ліберального типу вбачає в охороні громадянських та політичних прав людини, тоді як охорона соціальних прав в значній мірі перекладається на громадські організації й на саму особистість.

Німецький політолог Стефан Лайбфрід описує правові підвалини лібералізму наступним чином: "перш за все громадянські, далі політичні, а потім вже соціальні права". Інший політолог, І. Тьормасс, засвідчує, що ліберальна демократія демонструє "модель остаточного принципу» ("residual expenses»), маючи на увазі ставлення держави до соціальної сфери.

Але з 2010 року в США мала місце так звана "революція громадських прав", згідно з якою в юридичній практиці соціально- економічні права особистості стали підкріплювати судовими гарантіями. Ініціатива виконавчої влади стосувалась "компенсуючих" дій за конкретними програмами соціальної політики в галузі освіти, охорони здоров'я, соціального забезпечення, державного соціального страхування.

Консервативна модель демократії.

Аналізуючи ідеологічну основу консервативної моделі, слід вказати, що її головна ідея - це виправдання соціальної диференціації в суспільстві. Майнова нерівність розцінюється як цілком природне і нормальне явище. Головна ж місія держави полягає в тому, щоб через гнучку податкову політику здійснювати перерозподіл доходів й, водночас, компенсувати за допомогою трансфертів тим прошаркам, які потребують тієї компенсації.

Пріоритетність людських прав (громадянських, політичних і соціальних) в даній політичній системі характеризує Ст. Лайбфрід: "Сьогодні Німеччина повторює зразок 1871 року, але стиснутий в часі. Громадянські та соціальні права випереджають політичні".

Соціал-демократична модель.

Соціалістична ідеологія залишається вірною своїм головним принципам: рівності доходів, централізованій системі управління, державним соціальним гарантіям.

Уявлення про те, що державна система такого типу виховує утриманців, не відповідає суті її соціальної політики. В функціональному відношенні державна політика спрямована на забезпечення всіх громадян роботою. Зайнятість і практична відсутність безробіття утворюють стабільну податкову базу. Це й дозволяє державі здійснювати перерозподіл бюджету, забезпечуючи громадян соціальною допомогою.

Правові пріоритети північноєвропейської моделі зосереджені на соціальних правах як на головній меті державної політики

Ідеологічні і правові орієнтири держав, які обирають для себе певні політичні моделі, знаходять втілення, перш за все, в їх соціальній політиці. Так, соціальні видатки держави ліберального типу утворюють найменшу суму порівняно з державами, які обрали для себе

інші моделі. Вона дорівнює 18,2 % ВВП в США. Певним результатом цієї політики є наявність 12,8 % населення, що знаходиться за межею бідності. Однак позитивним її наслідком слід вважати 4 % безробітних. Та ж сама модель опинилась й найбільш дешевою для податківців, так як загальний розмір оподаткування утворює в цій країні 29,4 % ВВП.

Особливості консервативної політики втілились в соціальних видатках Німеччини, які в середньому дорівнюють 25,8 % ВВП. Спрямованість уряду на компенсаційні дії по відношенню до малозабезпечених верств населення має результатом 10 % населення, яке знаходиться за межею бідності. Але недоліки економіки, проблеми, пов'язані з труднощами, які переживає зараз Європа, зокрема Німеччина, викликали ріст безробіття. Його рівень сьогодні сягає критичного (12 %). Зростання соціальних видатків держави має своїм наслідком зростання рівня податків, які в Німеччині утворюють 39,6 % ВВП.

Найбільший розмір соціальних видатків має місце в скандинавських країнах, які реалізують свій соціал-демократичний вибір (32 % ВВП). Бідність в цих країнах має показник, який дорівнює 0,1 % населення, що знаходиться за межею бідності. Рівень безробіття - 4 % (природне безробіття). Джерелом соціального благополуччя в цих країнах є високі податки. Рівень оподаткування в них найбільш високий (49,3 % ВВП).

Соціальна держава ("social state") і держава загального добробуту ("welfare state") утворюють дві сучасні ідеологічні доктрини. Часто можна зустрітися з їх ототожненням в літературі. Насправді між ними є принципова різниця.

Держава загального добробуту побудована за наступними принципами:

- все населення, незалежно від матеріального статусу повинно бути соціальне захищеним державними інститутами (пенсії, трансферти тощо);
- всі громадяни мають досягти оптимальних умов життя і високого рівня споживання;
- головним джерелом досягнення цієї мети має стати максимальний перерозподіл прибутків.

В найбільш концентрованому вигляді критика концепції держави загального добробуту була здійснена в книзі американського політолога Дж. Роулза: "Теорія соціальної справедливості".

Теорія соціальної держави сьогодні знайшла велике поширення і втілення в практику соціальної політики. За цією концепцією, держава повинна будувати свою політику, спираючись на такі засади:

- економічним фундаментом держави в цьому випадку є сполучення приватної власності і вільного ринку;
- держава, бізнес, сім'я, неприбуткові, неурядові організації, за умов мінімального перерозподілу забезпечують соціальну справедливість, не порушуючи свободу індивіда;
- соціальний захист, в першу чергу, розповсюджується на, так звані, "вразливі групи";
- рівень соціальної захищеності людини залежить від її матеріального стану, від її трудової діяльності, активності; соціальна держава здійснює політику за залишковим принципом фінансування, гарантуючи лише соціальний мінімум.

Існує твердження, що підґрунтям ідеології держави загального добробуту значною мірою стала теза Дж. Кейнса про те, що соціальні видатки здатні стимулювати сукупний попит. По-друге, на зміну класовій боротьбі й конфронтації приходять громадянська злагода, система тристоронніх угод чи трипартизму - участь у розробленні та запровадженні програм соціального захисту представників працедавців, найманих робітників та держави.

Порівняльний аналіз показує переваги і недоліки кожної моделі. Український вибір залежить від економічних, політико- правових факторів, а також від громадської думки і стану суспільної свідомості населення.

Дослідження останніх здійснює соціологічна наука. Соціологія пропонує власні методи соціальної діагностики, в першу чергу, стану соціальної напруженості.

Наукова соціологія пропонує :

- визначення проблем або протиріч, що викликають напруження;
- визначення стану готовності населення до певних дій, до різних форм протесту.

Далі ми наводимо результати загальнонаціонального дослідження Фонду «Демократичні ініціативи», яке мало лонгитюдний характер і тривало, починаючи з 1995. В докризовий період, оцінюючи ситуацію в Україні, 58 % респондентів назвали її напруженою та 22% критично вибуховою. Відповідаючи на питання : «Чого громадянам не вистачає в першу чергу», - учасники опитування називали наступне: захисту від зниження рівня життя (1-ше місце за кількістю обравших цю відповідь); стабільності (2-е місце); економічної безпеки (3-є місце); харчуватись відповідно до своїх смаків (4-е місце); розумних керівників (5-е місце) ; дотримання та захисту прав людини(6-е місце) ; продуктів харчування (7-е місце).

Згідно з даними опитування, людей більш за все лякає : зростання цін, безробіття, несвоєчасна сплата заробітної платні та пенсій.

Вже традиційною для населення є недовіра до всіх гілок влади, їм не довіряє до 80 відсотки опитаних. Досить стабільним залишається відсоток тих, хто готовий прийняти участь в протесних діях (біля 30%-40%). Головними формами протесту для наших громадян є: участь в виборах, мітингах, а також підписання звернень.

Звертає увагу на себе той факт, що біля 80 відсотків респондентів не приймають участь в діяльності політичних та громадських організацій.

Є ще один засіб вимірювання напруженості. Він дозволяє знайти найбільш ймовірний привід конфлікту, порівняти з іншими та запропонувати прогноз відносно гостроти суперечності. Щоб здійснити це вимірювання, треба спочатку сформулювати судження, відносно якого респонденти повинні висловити свою думку, погоджуючись з ним чи відхиляючи його. З цією метою їм пропонується п'ятибальна шкала Лайкерта. Наприклад, для того, щоб з'ясувати своє ставлення до ситуації в країні, респондент має оцінити за п'ятибальною системою свою згоду чи незгоду з судженням: «За радянських часів було краще». 5 балів — «згодний повністю»; 4 бали — «згодний»; 3 бали — «скоріш не згодний, ніж згодний»; 2 бали — «не згодний»; 1 бал — «повністю не згодний». Після одержання відповідей кількість респондентів поділяється на квартали таким чином, щоб групи відрізнялись одна від одної за принципом: консерватори (одна група) — прихильники радянського устрою ; прихильники нового політичного устрою (друга група).

Соціолог повинен одержати показник напруженості , здійснюючи наступне обчислювання: частоту (п) помножити на відповідний бал (р), після чого отримати середньозважену суму (бал відповіді помножений на частоту). Показником напруженості стане різниця між звзваними середніми. На підставі показника напруженості з'являється можливість порівнювати проблеми- судження, виявляючи ті з них, що найбільш поляризують суспільство, а також соціальні групи, які можуть стати загрозою для мирного регулювання стану напруженості.

Лонгитюдні дослідження дозволять визначити динаміку, тобто дослідити зміни в громадській думці з приводу тих самих проблем.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- 1.К общей теории социального развития человека // Материалы междисциплинарного семинара клуба ученых «Глобальный мир».-М. «Издательский дом «Новый век», Институт микроэкономики, 2002. Вып.2(14).
- 2.Дікон Б., Халс М., Стабс П. Глобальна соціальна політика. – К. : Основи, 1999.
- 3.Сергієчко О. Соціальна політика в сучасному світі та в Україні //Україна: аспекти праці.- 2002.-№1.
- 4.Саенко Ю. Проблема стабільності (нестабільності) в процедурах вибора // Социология: теория, методы, маркетинг .- 2015, 4. с. 202-213.

5.Вишняк А. Исторические регионы Украины // Социология: теория, методы, маркетинг .- 2015, 2 с.33

6.Гансова Е. А. Теорія управління безпекою соціальних систем. Одеса.2010.

Єфтені Наталія Миколаївна - кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного і трудового права національного університету «Одеська морська академія»

УДК 316

РОЛЬ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В СТАНОВЛЕННІ СОЦІАЛЬНОЇ ДЕРЖАВИ

В статті зазначено, що трансформація української держави та суспільства, призвела до складної соціально-політичної та соціально-економічної ситуації. В таких умовах проблеми соціального захисту і забезпечення стають найбільш актуальними.

Звертається увага, на те що українське суспільство зіштовхнулося з проблемами, які призвели до значного розширення, різкої поляризації доходів та майнової диференціації населення. Проаналізовано моделі соціальної політики і відзначено, що в українській державі потрібно виробити нові ефективні моделі соціальної політики, які зможуть повернути довіру до органів влади.

Ключові слова: соціальна політика, соціальна держава, громадянське суспільство

РОЛЬ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В СТАНОВЛЕННІ СОЦІАЛЬНОГО ГОСУДАРСТВА

В статье указано, что трансформация украинского государства и общества, привела к сложной социально-политической и социально-экономической ситуации. В таких условиях проблемы социальной защиты и обеспечения становятся наиболее актуальными.

Обращается внимание на то, что украинское общество столкнулось с проблемами, которые привели к значительному расслоению, резкой поляризации доходов и имущественной дифференциации населения. Проанализированы модели социальной политики и отмечено, что в украинском государстве нужно выработать новые эффективные модели социальной политики, которые смогут вернуть доверие к органам власти.

Ключевые слова: социальная политика, социальное государство, гражданское общество

THE ROLE OF THE SOCIAL POLICY IN THE STATEMENT OF THE SOCIAL GOVERNMENT

The article pointed out that the transformation of the Ukrainian state and society has led to a complex socio-political and socio-economic situation. In such circumstances, the problem of social protection and are the most relevant.

Attention is drawn to the fact that Ukrainian society is faced with the problems that have led to significant stratification, sharp polarization of incomes and property differentiation of the population. Analyzed model of social policy, and noted that the Ukrainian state need to develop new effective model of social policy, which will be able to restore confidence in the authorities.

Keywords: social policy, welfare state, civil society

Сьогодні Україна рухається в напрямку розбудови соціальної держави. В статті 1 Конституції України зазначено, що Україна є соціальною державою [2]. Україна як соціальна